

Перелік екзаменаційних питань з магістерської дисципліни «Публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці»

1. Феномен публічного і приватного права. Публічно-правові начала в системі права.
2. Галузі публічного права. Принципи публічного права.
3. Система джерел публічного права.
4. Публічний інтерес як об'єкт правового захисту. Види публічних інтересів.
5. Суб'єкти публічно-правових відносин.
6. Публічні інститути.
7. Доктрина обмеженого правління в сучасних політико-правових реаліях України.
8. Поділ влади, механізм стримувань і противаг, незалежна судова гілка як елементи доктрини обмеженого правління.
9. Громадський контроль в системі обмеження влади.
10. Механізми демократії в державному урядуванні (принцип прозорості, електронний уряд).
11. Доктрина належного урядування (good governance) в судовій та адміністративній практиці.
12. Принцип захисту довіри громадян до держави і до права («доктрина vacation legil») в практиці Конституційного Суду України.
13. Конкуруюча компетенція і спори про повноваження в публічному праві.
14. Принципи позитивного та негативного визначення компетенції органів місцевого самоврядування.
15. Делегування державних повноважень і повноважень органів місцевого самоврядування.
16. Доктрини «вичерпних» та «прихованих» повноважень .
17. Дискреційні повноваження органів публічної влади та їх види.
18. Дискреція при здійсненні правотворчості.
19. Дискреція при здійсненні правозастосування.
20. Суддівський розсуд (судова дискреція).
21. Дискреційні правові норми.
22. Дискреційні повноваження і принцип юридичної визначеності.
23. Вимоги до здійснення (реалізації) дискреційних повноважень.
24. Судовий контроль за реалізацією дискреційних повноважень.
25. Доктрина неприпустимості надмірного формалізму.
26. Поняття та ознаки правової доктрини.
27. Правова доктрина як джерело права.
28. Публічно-правові доктрини в судовій практиці та правотворчості.

29. Судовий «активізм» та судова правотворчість.
30. Доктрина застосування норм конституції як норм прямої дії.
31. Пряма дія норм Конституції України в судовій та правозастосовній практиці.
32. Прогалини в праві як об'єкт конституційного та судового контролю.
33. Правові позиції (висновки) Верховного Суду та їх роль у правозастосовній практиці.
34. Доктрина політичного питання в практиці Конституційного Суду України та вищих судових інституцій.
35. Поняття та загальна характеристика конституційної доктрини України, її складові.
36. Проблеми становлення в Україні сучасної конституційної доктрини.
37. Принципи розвитку офіційної конституційної доктрини України.
38. Принцип «дружнього ставлення до міжнародного права».
39. Юридичні позиції Конституційного Суду України: природа, значення, особливості зміни.
40. Юридичні позиції Конституційного Суду України як складові офіційної конституційної доктрини України.
41. Доктрини в практиці Конституційного Суду України.
42. Верховенство права (правовладдя) в конституційній доктрині та судовій практиці.
43. Свобода й людська гідність як фундаментальні конституційні цінності.
44. Окрема думка судді Конституційного Суду України як складова конституційної доктрини.
45. Індивідуальна конституційна скарга як об'єкт інтелектуальної творчості та елемент конституційної доктрини (за матеріалами справи № 3-154/2019(3522/19) Рішення КСУ від 22 січня 2020 року № 1-р(І)/2020 та актуальної конституційно-судової практики).
46. Теорія установчої влади як політико-правова доктрина та національна практика.
47. Юридичне верховенство Конституції : ідея, принцип, практика.
48. Презумпція конституційності нормативно-правових актів.
49. Доктрина конституційної ідентичності та євроатлантичні прагнення України.
50. Ієрархія конституційних цінностей.
51. Горизонтальний ефект конституції: теорія і національна практика.
52. Критерії конституційності нормативно-правових актів.
53. Статус Конституційного Суду України і його юрисдикція.

54. Проблеми розмежування юрисдикції Конституційного Суду України та інших судових юрисдикцій.
55. Юридична природа рішень Конституційного Суду України та проблеми їх виконання (застосування).
56. Конституційна скарга в механізмі захисту прав людини і основоположних свобод.
57. Умови прийнятності конституційної скарги.
58. Перегляд судових рішень за виключними обставинами у зв'язку з встановленою неконституційністю/конституційністю закону або його окремого положення
59. Відшкодування шкоди, завданої законом, визнаним неконституційним.
60. Дотримання процедури прийняття та набуття чинності нормативним актом.
61. Заборона зворотної дії нормативних актів в часі як належна правова процедура.
62. Презумпція невинуватості в системі процедурних гарантій притягнення особи до юридичної відповідальності.
63. Право не свідчити проти себе як процедурна гарантія притягнення особи до юридичної відповідальності.
64. Право на професійну правничу допомогу.
65. Концепція «плодів отруєного дерева».
66. Визнання неправомірними податкових повідомлень-рішень на підставі порушення процедури проведення перевірки.
67. Due process в судовій діяльності.
68. Виконання судових рішень як процесуальна гарантія прав людини і основоположних свобод
69. Процедурні та змістовні аспекти представництва прокуратурою інтересів держави.
70. Співвідношення доктрин войовничої і процедурної демократії.
71. Загальна характеристика форм войовничої демократії в Україні
72. Практика ЄСПЛ щодо заборони політичних партій. Критерії правомірності заборони.
73. Заборона політичних партій і громадських об'єднань: критерії і судова практика в Україні.
74. Стандарти проведення люстрації в практиці ЄСПЛ.
75. Національна практика проведення люстрації та проблеми конституціоналізації люстраційних обмежень.
76. Практика ЄСПЛ у справах «Полях та інші проти України» та «Самсін проти України»: ключові аргументи.

77. Засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів та теоретико-практичні проблеми обмеження пропаганди їхньої символіки.
78. Загальна характеристика Рішення Конституційного Суду України від 16 липня 2019 року № 9-р/2019.
79. Практика ЄСПЛ щодо декомунізації. Рішення ЄСПЛ у справі „Вайнай проти Угорщини“ (Vajnai v. Hungary) від 8 липня 2008 року.
80. Доктрина зобов'язань держави у сфері прав людини.
81. Дихотомія негативних та позитивних зобов'язань у сфері прав людини.
82. Трирівнева типологія зобов'язань держави: поважати, захищати та забезпечувати здійснення прав людини.
83. Доктрина стверджувальних дій та соціальні права. Сутнісний зміст соціальних прав та доктрина стверджувальних дій (*affirmative action*).
84. Принцип соціальної держави. Структура права на соціальний захист у світлі позитивних обов'язків держави.
85. Заборона втручання держави у сферу індивідуальної свободи. Позитивні зобов'язання держави щодо гарантування «негативних» прав людини, обсяг і зміст таких зобов'язань.
86. Доктрина «ефективного контролю» та захист прав людини на окупованих територіях.
87. Захист постраждалих від збройного конфлікту на підконтрольній території. Внутрішньо переміщені особи, право на компенсацію.
88. Практика Конституційного Суду України і судів загальної юрисдикції та доктрина позитивного обов'язку держави.
89. Позитивні зобов'язання держави у практиці Європейського Суду з прав людини.
90. Поняття обмеження щодо реалізації прав людини. Співвідношення з категоріями «звуження змісту та обсягу прав людини», «скасування прав людини».
91. Сутність прав людини і основоположних свобод.
92. Абсолютні і відносні права і свободи людини. Каталог абсолютних прав людини.
93. Правомірність обмеження реалізації прав і свобод людини. Практика Конституційного Суду України щодо правомірності обмеження реалізації прав людини.
94. «Трискладовий тест», загальна характеристика його складових.
95. «Законність» обмеження реалізації прав і свобод людини.

96. «Легітимна мета» як умова правомірності обмеження реалізації прав людини. Цінності, що захищаються шляхом обмеження реалізації прав людини.

97. «Пропорційність» обмеження (втручання) реалізації прав і свобод людини.

98. «Необхідність у демократичному суспільстві» як умова правомірності обмеження реалізації прав людини.

99. Практика Конституційного Суду України та судів загальної юрисдикції та доктрина правомірних обмежень.